

گزارش جلسات برگزار شده توسط گروه‌های علمی فرهنگستان علوم پزشکی جمهوری اسلامی ایران

گروه علمی: ارتقاء سلامت

تاریخ برگزاری جلسه: ۱۴۰۲/۰۸/۲۴

موضوع جلسه: بررسی تغییرات شاخص‌های سلامت در کشور در ۲۰ سال گذشته و مقایسه با سایر

تهیه کننده: مهدی میلاد

کشورهای غرب آسیا

اعضای حاضر در جلسه (حضور، مجازی)

دکتر کامران باقری لنکرانی؛ دکتر محمدحسین تقدیسی؛ دکتر فاطمه رخشانی؛ دکتر علیرضا مصداقی‌نیا؛ دکتر حسین ملک افضلی اردکانی؛ دکتر لیلا آزادبخت؛ دکتر عباس استادتقی‌زاده؛ دکتر عبدالرحمن رستمیان؛ دکتر محمدجواد کبیر؛ دکتر عباس متولیان؛ دکتر انسیه جمشیدی؛ دکتر پیام روشنفکر؛ دکتر هرمز سنایی‌نسب - مدعوین: دکتر اردشیر خسروی؛ دکتر جعفر حسن‌زاده

خلاصه موضوع / موضوعات مطرح شده در جلسه:

با توجه به بیستین سالگرد ابلاغ سند چشم‌انداز جمهوری اسلامی ایران، دستور جلسه‌ی آبان‌ماه گروه ارتقاء سلامت به بررسی تغییرات شاخص‌های سلامت در کشور در طی بیست سال گذشته و مقایسه با سایر کشورهای غرب آسیا اختصاص یافت.

سند چشم‌انداز ۲۰ ساله در کشور بر اساس شش چالش استراتژیک طراحی شده است:

۱. گذار ایران اسلامی از توسعه نیافتگی به توسعه یافتگی یا توسعه نیافته ماندن آن
۲. بقای عزت‌مند نظام جمهوری اسلامی یا تضعیف و براندازی آن
۳. تداوم انقلاب اسلامی بر اساس اندیشه‌ی امام خمینی رضوان‌الله‌علیه یا توقف آن
۴. چگونگی تعامل ایران اسلامی با پروسه‌ی جهانی‌شدن یا پروژه‌ی جهانی‌سازی
۵. پذیرش هژمونی جدید آمریکا در جهان و منطقه یا همگرایی اسلامی و منطقه‌ای
۶. بیداری اسلامی مسلمانان در جهان یا ایجاد انحراف در نهضت‌های بیداری‌بخش با جریان‌های رادیکال و واپسگرا

در بخش مرتبط با ارتقاء سلامت در این سند، ایران کشوری است برخوردار از سلامت، رفاه، امنیت غذایی، تأمین اجتماعی، فرصت‌های برابر، توزیع مناسب درآمد، نهاد مستحکم خانواده، به دور از فقر، تبعیض و بهره‌مند از محیط زیست مطلوب. برای اهداف و الزامات چشم‌انداز، یکسری شاخص‌های کمی نیز تنظیم و تعیین گردیده است.

آقای دکتر اردشیر خسروی، معاون محترم فنی مرکز مدیریت شبکه وزارت بهداشت، گزارشی از دستاوردهای کشور در بخش نظام سلامت و مقایسه با کشورهای منطقه‌ی آسیای جنوب غربی را ارائه دادند که به شرح جدول زیر می‌باشد. برای مقایسه از منابع مؤسسه‌ی IHME و سازمان جهانی بهداشت (WHO) استفاده شده است.

ردیف	شاخص	رتبه ایران	توضیحات
۱.	امید به زندگی	پنجم	زنان: ۷۹.۶ سال - مردان: ۷۶.۱ سال * سال ۲۰۱۹
۲.	امید به زندگی سالم بدون ناتوانی	ششم	زنان: ۶۷.۲ سال - مردان: ۶۶.۴ سال * سال ۲۰۱۹
۳.	شاخص توسعه انسانی	هشتم	۰.۷۷ - ترکیبی از وضعیت سلامت، سواد و درآمد کشورها * سال ۲۰۲۱
۴.	نرخ مرگ و میر مادران	سیزدهم	۲۲ در ۱۰۰ هزار تولد زنده * سال ۲۰۲۰
۵.	میزان مرگ و میر نوزادان	سیزدهم	۸ در ۱۰۰۰ تولد زنده * سال ۲۰۲۰
۶.	میزان مرگ و میر زیر ۵ سال	سیزدهم	۱۳ در ۱۰۰۰ تولد زنده * سال ۲۰۲۰
۷.	میزان خودکشی	شانزدهم	۵.۷ در ۱۰۰ هزار جمعیت * سال ۲۰۱۹
۸.	حوادث ترافیکی	بیست و یکم	۲۵ در ۱۰۰ هزار جمعیت * سال ۲۰۱۹
۹.	احتمال مرگ ناشی از بیماری‌های غیر واگیر	سوم	۱۴/۸٪ - بین سنین ۳۰ تا ۷۰ سال * سال ۲۰۱۹
۱۰.	پوشش ایمن سازی دوز دوم واکسن حاوی سرخک	نهم	۹۸٪
۱۱.	سرانه پزشک	بیستم	۱۵.۱ در ۱۰ هزار جمعیت * سال‌های ۲۰۲۱ - ۲۰۱۳
۱۲.	نسبت هزینه‌های عمومی دولتی در سلامت به کل هزینه‌های عمومی	اوک	۲۲.۱٪ * سال ۲۰۲۰
۱۳.	درصد جمعیتی که هزینه‌های خانوار در سلامت بیشتر از ۱۰ درصد نسبت به کل هزینه‌هایشان می‌باشد	هشتم	۱۵٪ * سال‌های ۲۰۲۰ - ۲۰۱۳
۱۴.	درصد جمعیتی که هزینه‌های خانوار در سلامت بیشتر از ۲۵ درصد نسبت به کل هزینه‌هایشان می‌باشد	هشتم	۳.۷٪ * سال‌های ۲۰۲۱ - ۲۰۱۳
۱۵.	بروز بیماری سل	دوم	۱۲ در ۱۰۰ هزار جمعیت
۱۶.	شیوع آنتی‌ژن سطحی هپاتیت B در کودکان زیر ۵ سال	چهارم	۰.۰۵٪ * سال ۲۰۲۰
۱۷.	درصد هزینه‌های جاری سلامت	هفتم	۵.۹٪ * سال ۲۰۱۹
۱۸.	هزینه‌های پرداخت از جیب به عنوان درصدی از هزینه‌های جاری سلامت	دهم	۳۷٪ * سال ۲۰۲۰
۱۹.	هزینه‌های پرداخت از جیب - سرانه به دلار آمریکا	نوزدهم	۲۱۲ دلار * سال ۲۰۲۰
۲۰.	سال‌های از دست رفته به علت مرگ	ششم	۱۴ هزار در ۱۰۰ هزار جمعیت * سال ۲۰۱۹
۲۱.	سال‌های زندگی همراه با ناتوانی	بیست و پنجم	۲۵۱۲۳ در ۱۰۰ هزار جمعیت * سال ۲۰۱۹
۲۲.	سال‌های از دست رفته به علت مرگ زودرس یا ناتوانی (DALYs)	ششم	۳۶۰۶۱ در ۱۰۰ هزار جمعیت * سال ۲۰۰۳ ۲۵۰۲۹ در ۱۰۰ هزار جمعیت * سال ۲۰۱۹
۲۳.	نرخ سالانه تغییر در DALYs	ششم	-۰.۱۶ * از سال ۲۰۱۰ تا سال ۲۰۱۹